

Underlag inför Mål och budget 2020-2022 för kultur- och fritidsnämnden

Innehåll

Innehåll.....	2
Huddinges vision och mål.....	3
Bra att leva och bo.....	4
Utbildning med hög kvalitet.....	8
Fler i jobb.....	8
God omsorg för individen.....	9
Ekosystem i balans.....	10
Systematisk kvalitetsutveckling.....	10
Attraktiv arbetsgivare.....	12
Sund ekonomi.....	12

Huddinges vision och mål

Vision: Huddinge - en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län

Huddinges vision är att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.

Hållbart Huddinge 2030

I Ett hållbart Huddinge pekar kommunfullmäktige ut en långsiktig, önskvärd och möjlig framtid med fokus på år 2030. Här beskrivs hur ett hållbart Huddinge ter sig och vilka vägval kommunen bör göra för att komma dit.

Mål för Huddinge

För att nå det framtida läget i Ett hållbart Huddinge 2030 och visionen om att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län, är *fem övergripande mål* formulerade som visar utåtriktat vad kommunen åstadkommer för invånare, brukare och kunder.

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb
- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

För att vara framgångsrik i detta arbete ska kommunen ständigt sträva efter att förbättra verksamheterna och detta är formulerat i *tre strategiska mål* under rubriken *effektiv organisation* som visar inåtriktat hur och med vilka resurser kommunen genomför sitt uppdrag.

- Systematisk kvalitetsutveckling
- Attraktiv arbetsgivare
- Sund ekonomi

I underlag inför Mål och budget 2020–2023 beskriver nämnden de viktigaste frågorna för ökad måluppfyllelse, trender, utvecklingstendenser, demografiska förändringar och annat som påverkar nämndens verksamheter samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder.

Kulturens och idrottens betydelse

Kulturen och idrottens betydelse för lokal och regional utveckling ökar, eftersom de genererar tillväxt och bidrar till att skapa en god och attraktiv livsmiljö. Kultur och idrott bidrar till ett hållbart, jämlikt och mindre segregat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Det är därför viktigt att kultur och

idrott kommer med tidigt i samhällsplaneringen av ett växande Huddinge. En attraktiv kommun har alltid ett rikt kultur-, friluft- och idrottsutbud.

Nya mer samtida och trygga mötesplatser över generationsgränserna som skapar förutsättningar för möten mellan olika människor och intressen behöver utvecklas som ett led i att bygga hållbara samhällen. Det behövs samutnyttjande av lokaler och anläggningar där idrott- och kulturaktiviteter kan utövas samlat, där föreningsliv, civilsamhället och medborgarna är aktiva. Samordning av verksamheter till Fleminghallen är ett gott exempel på detta. I februari 2019 beslutades att flera verksamheter: bibliotek, fritidsgårdar och kulturskolan ska flytta in i Fleminghallen. Detta kommer att innebära att huset blir levande till skillnad från idag då huset enbart används för idrotten.

Nämndens inriktning för 2019 är att fortsätta genomlysas befintliga verksamheter för att finna effektiviseringar och samtidigt öka kvalitet och tillgänglighet för alla kommunens invånare genom samordning.

Bra att leva och bo

Utbyggd samhällsservice i takt med bostadsbyggandet

Socialt hållbart samhällsbyggande

För en växande kommun är det en utmaning att bygga ut samhällsservicen i takt med bostadsbyggandet, inte minst för barn och unga. Att binda samman kommunens olika delar, skapa utvecklande mötesplatser, ett attraktivt samhälle där alla är inkluderade och samhällen som skapar hemkänsla och stolthet med plats för kultur, idrott och rekreation.

För att möjliggöra en socialt hållbar och attraktiv samhällsutveckling behöver samarbetet mellan nämnderna samordnas och utökas utifrån såväl befintligt lokal- och anläggningsbestånd som nybyggnationer. Hela kommunens behov av service behöver beaktas och möjliggöras. En struktur behöver tas fram, inte minst i de tematiska strategier som ska tas fram i de olika nämnderna, för att hitta en samordning av kommunens totala behov.

För att få fler att vilja bo och verka i Huddinge behöver vi skapa socialt hållbara stadskärnor med ett utvecklat och aktuellt kultur- och fritidsutbud, vilket är en viktig del i utvecklingen av kommunens varumärke. Vi vet att människor önskar bo på platser med ett rikligt utbud av aktiviteter och service. Närvaron av offentliga samhällsinrättningar som bibliotek, kulturscener och simhallar bidrar starkt till att göra ett bostadsområde attraktivt och är en viktig aspekt för att vilja flytta till ett område. I regionala stadskärnor finns även en förväntan från de som bor och verkar på platsen att de ska finna ett uppdaterat och brett kulturutbud från såväl näringsliv som det allmänna. Här är nära samverkan mellan befintliga verksamheter viktig för att skapa de synergieffekter som förutsättningarna i en stadskärna ger.

Regionalt perspektiv

Kulturstrategin för Stockholmsregionen antogs 2018 och ska fungera som ett komplement till den regionala utvecklingsplanen 2050 (RUFS). Den fördjupar och förtydligar hur arbetet med konst och kultur bör bedrivas för att nå visionen och målen för Stockholmsregionens långsiktiga utveckling. I enlighet med dessa regionala styrdokument bör kommunen bland annat använda kultur och kulturmiljöer som en resurs tidigt i samhällsplaneringen.

I utbyggnaden av de regionala kärnorna Flemingsberg och Kungens kurva behöver såväl ett lokalt som ett delregionalt perspektiv tillföras utvecklingen av kultur- och fritidsverksamheter. Det lokala för kommuninvånarnas behov av service utifrån närhetsprincipen och det delregionala ur den bredare målgrupp som kommer verka i och besöka Huddinges stadskärnor. Det senare kräver samverkan över kommungränserna och samutnyttjande mellan verksamma förvaltningar och organisationer. Regional kulturskola och regionala idrotts- och kulturanläggningar är exempel på långsiktigt socialt och ekonomiskt hållbara verksamhetsformer såväl som samutnyttjande av kommunala verksamhetslokaler. Detta fordrar en inventering av platser för kultur och idrott kopplat till behov. Skollokaler bör samutnyttjas och öppnas upp som offentliga mötesplatser efter skoltid, men även samutnyttjande med andra organisationer är viktigt för att nå Huddinges vision. Här behöver kultur- och fritidsnämnden samarbeta nära befintliga aktörer, exempelvis akademierna i Flemingsberg och näringslivet i Kungens kurva, men även vara proaktiv och utifrån ett regionalt kultur- och fritidsbehov aktivt verka för att vara en möjlig etableringsplats för nya aktörer.

En av idrottens stora utmaningar är de smala sporterna och i RUFS 2050 har man enats om att kommunerna i länet behöver bli bättre på att tillskapa regionala samverkansmodeller för att tillgodose även de idrotter som få utövar. Huddinge har idag fyra regionala samarbeten och ligger därmed i topp: IP Skogen (en tjänst där föreningar kan hyra material till aktiviteter), Hacksjöns skjutbana, Drevvikens rundisbana och snart en kricketanläggning. Kommunen måste fortsatt verka för att utöka mängden samarbeten i takt med att kommunen växer.

Väldimensionerade verksamheter

I och med befolkningsutvecklingen och bostadsbyggandet ökar behoven av samhällsservice i kommunen. För att minska kostnaderna och behovet av omfattande investeringar bör i första hand befintliga lokaler göras tillgängliga och samutnyttjas på ett mer effektivt sätt. Inom ramen för kommunens befintliga lokalbestånd är det viktigt att identifiera flexibel användning under olika tider på dygnet och säsonger samt skapa möjligheter för samutnyttjande genom investeringar i entréer, avgränsningar, med mera.

Politiska direktiv och uppdrag inom ramen för lokalplaneringsprocessen som ger incitament till nämnderna att samordna sig är nödvändigt.

Föreningslivet uttrycker stora behov av lokaler. Nämnden ser över föreningars nyttjande av kommunens lokaler så att de nyttjas effektivt. I de fall där nyttjandet är lågt kan lokaler sägas upp och berörda föreningar kan istället samutnyttja lokaler med andra föreningar.

I utbyggnaden av anläggningar och spontana aktivitetsytor är det viktigt att skapa möjligheter för barn och unga att ta del av platserna genom att erbjuda öppen ledarledd verksamhet som ökar användandet och genererar trygghet till området.

En kommun i tillväxt förväntas erbjuda samhällsfunktioner som kan svara upp mot invånares, verksammas och besökares behov. I Antologin *Att äga framtiden – Perspektiv på kommunal utveckling* (2017) anges att de grupper som flyttar till en stad främst är personer i åldrarna 18–40 år som söker utbildning, arbetsmarknad och livskvalitet. Kultur- och idrottsutbudet påverkar både upplevelsen av välmående och en plats attraktivitet, vilket ställer kvalitativa krav på dessa verksamheters innehåll och omfång. För att kunna möta våra invånares behov över tid ska nämnden jämföra sig med andra kommuner som är i samma tillväxtstadium som Huddinge.

Fler nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet

Idrott och friluftsliv

Föreningsidrotten lockar cirka 15 procent av kommunens medborgare till sina verksamheter. Resterande 85 procent av medborgarna ska också kunna ta del av kommunens utbud av anläggningar för fysisk aktivitet. Kommunen behöver därför arbeta aktivt i samhällsplaneringen med att skapa miljöer för fysisk aktivitet i lokalsamhället. För detta ändamål behövs inga storslagna idrottsanläggningar.

Nämnden är medveten om att de spontana ytor som byggs i stor utsträckning används av pojkar och män. Det är därför viktigt att fysisk planering av exempelvis spontana ytor görs ur ett jämställdhetsperspektiv. För att lyckas attrahera flickor och kvinnor måste nämnden förbättra arbetet med att skapa trygga platser och fysisk närvaro av ledare, vilket har varit framgångsrikt på många platser, exempelvis Alby Folkhälsopark i Botkyrka.

Ett flertal studier visar att närhet till ytor och fysisk aktivitet är hel avgörande för om barn rör på sig. I dagens Sverige ökar stillasittandet, vilket medför ökade hälsorisker och sämre skolresultat. Det gäller såväl i Huddinge som i övriga kommuner.

En av de platser som många medborgare besöker och även är jämlik och jämställd, är simhallen. Idag har Huddinge tre stycken simhallar som är underdimensionerade utefter det behov som kommunen har för simhallar. Arbetet med att tillskapa en ny simhall har påbörjats och det är viktigt att detta uppdrag slutförs innan Huddingehallen har nått sin livslängd.

I dagsläget tar de kommunala simskoleplatserna slut inom tre minuter efter att de har lagts ut för bokning. Nämnden behöver tillse att tillräckligt många simskoleplatser erbjuds samt att dess kvalitet garanteras. Det finns även föreningar som erbjuder simskola. Den största utmaningen för att kunna utöka simundervisningen är dock den begränsade simbassängsytan i kommunen.

Huddinge har ett rikt natur- och friluftsliv som behöver synliggöras mer, bland annat som ett besöksmål.

Kommunen har ett ansvar gentemot alla invånare att ha ett utbud och en mångfald inom olika idrotter och motionsformer för att så många som möjligt kan finna en aktivitet för ett hälsosamt liv.

Utmaningar inom kulturskolan

Kulturskolan ger en plattform för livslångt lärande och ett sammanhang som synliggör barn och ungas förmågor och skapar förutsättningar för ett rikare liv. Enligt Huddinge kommuns befolkningsprognos 2017–2026 är barn och unga den grupp som kommer att öka mest i kommunen. Ökningen av antalet sökande till kulturskolan märks. För att möta efterfrågan och kunna erbjuda alla barn och unga kulturskola är behovet av ändamålsenliga och större lokaler stort likaså behovet av fler kulturskolelärare som motsvarar söktrycket. Med en ökande befolkningsutveckling är det uppenbart att de resurser kulturskolan har idag inte räcker till för att tillgodose behoven hos barn och unga i kommunen.

Kulturskolan arbetar för att finnas i kommunens alla delar och vara tillgänglig för alla. Satsningen på Öppen kulturskola, det vill säga avgiftsfri kulturskola i socioekonomiskt utsatta områden, är helt finansierad med medel från Kulturrådet och är därmed av tillfällig karaktär. Bidraget från Kulturrådet har avslutats i och med ny statsbudget 2019, vilket innebär att Öppen kulturskola inte har extern finansiering från och med 2020. Öppen kulturskola vänder sig främst till de mellanstadiebarn som varken deltar i fritidsklubb efter skolan eller i avgiftsbelagd föreningsverksamhet.

I kulturskoleutredningens betänkande *En inkluderande kulturskola på egen grund* (SOU 2016: 69) lyfts olika strategier för att skapa en mer samtida och inkluderande kulturskola. Genom konceptet Öppen kulturskola, där Huddinge kommun ligger i framkant, nås även barn och föräldrar i områden där deltagandet i kulturskolan generellt

varit mycket lågt historiskt. Dessa strategier överensstämmer med slutsatser i kulturskoleutredningens betänkande.

Inför 2020 behöver beslut fattas om Öppen kulturskola ska implementeras i ordinarie verksamhet med ökad resurstilldelning eller om en omfördelning av medel ska ske inom budgetram eller om satsningen ska avslutas.

Folkbibliotek - uppdrag i förändring

I rapport från utredningen om en nationell bibliotekstrategi, *Den femte statsmakten: Bibliotekens roll för demokrati, utbildning, tillgänglighet och digitalisering* (2017), diskuterar en rad forskare och sakkunniga ett utökat samhällsuppdrag för folkbiblioteken utifrån en pågående samhällsutveckling, och hur verksamheten på olika sätt är en central tillgång i arbetet med många av de utmaningar samhället står inför. Rapporten framhåller att samtidigt är resurser knappa och har inte anpassats efter nya förhållanden.

Folkbiblioteken tillfredsställer många behov, till exempel är de tillgängliga lokala platser för gränsöverskridande möten, där olika åldrar, bakgrunder och livsvillkor möts och stärker social sammanhållning i en samtid där ojämlikhet och segregation ökar. De är generationsöverskridande platser mellan skolan och hemmet, arbetet och hemmet, utan krav på konsumtion och/eller avgifter med målgrupp alla, tillgängliga för alla. Tidigare nämnda nationella biblioteksstrategi diskuterar även folkbibliotekens roll som del av totalförsvaret och som lokala platser med högt förtroende och etablerade relationer vid hantering av kriser.

Många resurssvaga grupper med stora behov förlitar sig idag på folkbiblioteken. Höga krav på digital kompetens och goda kunskaper i svenska för aktivt deltagande i samhället gör att många vänder sig till bibliotek för stöd och hjälp i sin vardag. Barn och unga i mellanstadieåldrarna som inte tar del av kostnadsbelagda fritidsaktiviteter nyttjar bibliotek i stor utsträckning. Det rekordstora antalet vuxen- och SFI-studerande i behov av stöd och (kurs)litteratur vänder sig till folkbiblioteken eftersom det inte finns lagkrav på skolbibliotek. Lägg därtill grupper som berörs av psykisk ohälsa, ofrivillig ensamhet, trångboddhet och som har behov av miljöer för arbete och studier. Exempelen kan göras fler.

Högt förtroende, upprättade relationer och lokal närvaro är skäl till att det är så många medborgare med olika typer av behov som söker sig till folkbiblioteken (SOM-institutets rapport *Biblioteksvanor och attityder* från 2017). Socioekonomiskt mindre resursstarka grupper är dessutom mindre mobila och förlitar sig mer på etablerade relationer. Dessa behov växer sig allt större och tar allt mer resurser och tid i anspråk. Biblioteken är allmänna platser, där dessa behov ryms inom uppdrag, och inte kan avvisas, men utan

dimensionerade resurser så är behovsvolymerna svårförenligt med lagstiftningens direktiv om tydligt fokus på barn och unga, läsförmedlande och läsfrämjande arbete och de generella demokratiska och kunskapsförmedlande uppdragen.

Ökad delaktighet och jämlikhet

Digital delaktighet

I Svenska internetstiftelsen rapport, *Svenskarna och internet* (2018) framgår att tio procent av Sveriges befolkning lever i ett digitalt utanförskap. Samtidigt höjs hela tiden kraven på digital kompetens. Det är socioekonomiskt svaga grupper, personer med funktionsnedsättning, personer som inte har svenska som modersmål och äldre som är i störst behov av stöd. Det vill säga prioriterade grupper ur ett jämlikhetsperspektiv. Kraven på goda kunskaper i svenska, som en förutsättning för aktivt deltagande i samhället, är även de höga. Många som inte lever upp till dessa krav söker sig till biblioteket för stöd, samhällsservice och samhällsinformation.

I Digitaliseringskommissionens delbetänkande *Gör Sverige i framtiden – digital kompetens* (SOU 2015:28), presenteras statistik rörande det digitala utanförskapet. I nämnda utredning rekommenderas kommunerna att inrätta lokala digidelkontor för att stödja digital kompetens. Digital kompetens är dessutom ett fokusområde både i det nationella och i den regionala agendan för digitaliseringsarbetet. Det är en viktig samhällsfråga. Biblioteken möter de berörda målgrupperna och har lokal närvaro i kommundelar där behoven är stora. Nämnden anser att det vore både logiskt och verkningfullt att placera digidelkontor i anslutning till bibliotek vilket har gjorts med stor framgång i pilotkommunerna Motala och Sundsvall. Detta kan dock inte åstadkommas inom befintlig budgetram.

Ungdomsdelaktighet

Ungdomar som inte deltar i föreningsdriven avgiftsbelagd verksamhet deltar till stor del i den öppna spontana verksamheten på mötesplatserna, där kultur, idrott och egendrivna ungdomsprojekt ingår. Verksamheten måste göras mer tillgänglig för flickor då dessa är i minoritet. Nämnden har sedan 2017 arbetat systematiskt med jämlikhetsanalys och har förändrat verksamheternas struktur utifrån de framtagna handlingsplanerna, vilket har lett till en ökning av andel tjejer som deltar i verksamheterna.

Kultur- och fritidsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och social- och äldreomsorgsförvaltningen samarbetar utifrån en gemensam metod och förhållningssätt för att främja jämlikhet och motverka kriminalitet och våldsbejakande subkulturer.

Barnombudsmannens årsrapport 2018 "Utanförskap, våld och kärlek till orten" anger att en rik fritid med möjlighet till eget inflytande är viktig för barnens personliga välmående på en rad olika områden. Fritid bidrar till förbättringar inom hälsa, personliga relationer, samarbete, sociala kompetenser och identitetsutveckling. Enligt Ove Sernhedes artikel i *Utbildning & Demokrati* (2009:1) är en tendens i Europa att förortsområden genomgår territoriella stigmatiseringsprocesser och det är en utveckling som blir allt tydligare i förorter i Sverige. Unga i dessa områden uppger att de känner främlingskap och icke-tillhörande i relation till omvärlden bortom den egna förorten.

Kommunens verksamheter har här en viktig uppgift att verka för en koppling mellan förorten och omvärlden. Genom att ungdomar får arbeta inom det icke-formella lärandefältet med att exempelvis skriva texter och producera musik, skapa dans och konst kan självbilden stärkas och de kan se en framtid.

Genom delaktighet från dagliga sammanhangen till reell påverkan kring exempelvis beslut som fattas i kommunen, lär sig ungdomar demokrati. Genom egna mindre projekt där ungdomar bidrar till aktivitetsutbud, till delaktighet i verksamheternas utformning. Genom återkommande dialogmöten med kommunens politiker får ungdomar insyn i hur komplexa politiska beslut fattas.

Nämnden fortsätter utveckla hållbara strukturerade metoder för ungdomsdelaktighet, som över tid ger ungdomar möjlighet till förståelse för vår demokrati.

Offentliga rum för alla?

Det finns för få platser i det offentliga rummet för unga tjejer att vistas i. Platser fria ifrån förväntningar, rädslor och otrygghet där alla ska få känna sig välkomna, väl upplysta och som kan användas utifrån tjejernas villkor. Bland annat spontanidrottsplatser och aktivitetsytor som är utformade även för tjejer och deras behov.

"Frizon – en jämställd mötesplats" i Årstidernas park i Umeå är ett bra exempel på en mötesplats skapad i dialog med unga tjejer. Det finns även andra bra exempel som främjar folkhälsa för alla grupper såsom löparspår längs med upplysta cykelvägar i centrumnära trygga lägen som passar tjejer.

Hur ska vi göra för att skapa mer jämställda utemiljöer? Vad får det för konsekvenser om unga tjejer inte har en plats i det offentliga rummet? En gemensam planering över förvaltningsgränserna inom kommunen och dess bolag är nödvändig för att få in allas aspekter och kunskaper i frågan, att tänka mer horisontellt över planeringsgränserna. Vidare behövs en omvärldsbevakning för att lära av andra och "placemaking", en metod som har tillämpats världen runt för att omvandla otrygga, outnyttjade stadsmiljöer till platser med en stark identitet som lockar människor.

Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden

Det finns stora skillnader i upplevd trygghet mellan olika områden i kommunen, där lägst grad av upplevd trygghet och tillit till medmänniskor finns i socioekonomiskt utsatta områden.

Under de senaste åren har gängrelaterad kriminalitet med skjutningar ökat i kommunen, vilket påverkar barn och ungdomar i allt lägre åldrar.

Det behövs fortsatta insatser i samverkan mellan kommun, fastighetsbolag, polis, civilsamhälle, föreningsliv, näringslivet och akademierna för att minska skillnader mellan områden. Speciellt bör behoven i Flemingsberg nämnas där en ökad otrygghet har spridit sig och ett samlat gemensamt grepp behövs med kort- och långsiktiga insatser.

Skola och fritidsaktiviteter behöver samordnas så att alla barn har en trygg och sammanhållen skoldag.

Ett samlat preventionsarbete har pågått sedan 2018 och behöver fortsätta drivas långsiktigt. Hittills har arbetet skett i öar och nu skapas en gemensam samordnad struktur. Forskning visar att om vi samlar oss i ett gemensamt preventionsarbete kring risk- och skyddsfaktorer får vi effekt på problemområden som psykisk ohälsa, våld, kriminalitet med mera.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter har ett främjande förhållningssätt, där barn och unga främst stärks utifrån ett fokus på faktorer som främjar hälsa och välmående. Främjandearbetet är i sig mycket effektivt som förebyggande insats.

Enligt forskning är de viktigaste skyddsfaktorerna att främja skolframgång och trygga familjereaktioner och därmed målområden för Huddinges preventionsarbete. Nämnden deltar i det kommungemensamma arbetet med att nå målen. Implementeringen av preventionspaketet sker under 2019. Kartläggning av projektet visar att det finns insatser och påbörjat arbete inom ett flertal områden inom kommunen, men att det saknas resurser inom vissa delar. Det behövs resurser för samordning av preventionsarbete inom områdena ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel), våld samt suicidprevention.

För att skapa trygghet och trivsel i alla kommunens områden krävs förvaltningsövergripande strukturerat samarbete, där även civilsamhället kan inbegripas. Insatserna inbegriper exempelvis skola, socialtjänst, aktivitetsbaserad fritid och belysning i det offentliga rummet. Det gemensamma arbetet med att skapa trygghet i utsatta områden kräver proaktiva handlingsplaner, för att undvika akuta insatser utan samordning.

Utbildning med hög kvalitet

Förbättrade kunskapsresultat

Kultur och fritidsnämnden har ett brett främjandeperspektiv i samtliga verksamheter. Medborgare erbjuds bildning, idrott, kultur och skapande verksamhet. Forskaren Aaron Antonovsky visar i boken "Hälsans mysterium" att genom främjande skapas en känsla av sammanhang (KASAM) och en förmåga att hantera traumatiska händelser och svåra livssituationer. Mot bakgrund av det utgår alla fritidsledare på mötesplatser för unga ifrån att skapa en känsla av sammanhang och verka för att stärka ungdomar och rusta dem inför vuxenlivet. Det finns få arenor där ungdomar får pröva på olika aktiviteter och där de inte blir bedömda utifrån prestation, men mötesplatsen är en sådan arena. Denna arena kopplar till det informella lärandet, som kompletterar det formella lärandet. På den fria tidens arena kan ungdomar som upplever svårigheter i studiesituationen, få lära sig andra saker där de kan utveckla en ny självbild och ett självförtroende.

I artikeln Undervisning och lärande genom sinne, tanke och känsla (lärportalen 2017) visar Skolverket tydligt hur kreativt skapande genom till exempel bild, form, musik och dans ofta bidrar till förbättrade formella läroprocesser, det vill säga att de elever som tar del av kultur inom eller utom skolans tid presterar högre resultat.

En sammanhållen skoldag, där eleverna kan gå direkt ifrån skolan till en aktivitetsbaserad fritidsgård, där det informella lärandet står i fokus, kommer att förbättra både elevernas psykosociala mående, men även att främja skolresultat.

Folkbildning

Folkbildning omfattar studieförbund och folkhögskolor och syftar till att ge alla en möjlighet till livslångt lärande genom att göra kunskap och bildning tillgänglig genom kursverksamhet och projekt. Kultur- och fritidsnämnden

samarbetar bland annat med Skarpnäck folkhögskola genom nätverket Kunskapscentrum för det främjande evidensbaserade ungdomsarbetet i länet. Samtliga studieförbund har verksamhet i Huddinge och tillsammans genomför de årligen drygt 90 000 studietimmar i kommunen. De organiserar en stor del av det ideella föreningslivet och ingår i samarbeten och projekt som till exempel ASK i samarbete med Flemingsberg och Vårby bibliotek som erbjuder stöd och samhällsinformation, Vägen Ut musikverksamhet på Ungdom 142 i Skogås och Creative Vårby som arrangerar kulturverksamhet för 10-12 åringar i Vårby Gård. Förutsättningarna för studieförbunden ser dock mycket olika ut. Vissa har lokala avdelningar och egna lokaler, medan andra är centralt organiserade och hyr in sig i andras lokaler. De förbund som har en lokal närvaro har större möjligheter att lära känna invånarnas behov och kan lättare ställa om sin verksamhet utifrån samhällsförändringar.

Nämnden ser gärna en utveckling där en mångfald av förbund utvecklar verksamhet i kommunen utifrån sina kärnfrågor. Det kräver dock ett strategiskt arbetssätt vilket kräver resurser och särskilda satsningar från såväl kommunen som studieförbundens sida.

Samverkan med akademierna

Enligt Huddinge kulturpolitiska program ska samverkan med den högre utbildningen ske för att ge förutsättningar till kulturell fördjupning, möjliggöra innovativa perspektiv samt medverka i forskningsprojekt. Flemingsberg har potential att utvecklas till ett centrum för konstnärliga utbildningar. I dagsläget finns Stockholms musikpedagogiska institut och 2019 etablerar Idun Lovéns konstskola sig i det akademiska klustret. Detta föranleder nya former av samverkansmöjligheter som även ökar platsens attraktivitet.

Fler i jobb

Fler och växande företag

Samverkan kulturella och kreativa näringar

Enligt Huddinges kulturpolitiska program har kommunen en viktig roll som möjliggörare för det kreativa och konstnärliga företagandets etablering och långsiktiga utveckling. Nära samverkan mellan kommunens förvaltningar och det lokala näringslivet i utvecklingen av kommunens regionala kärnor ska skapa förutsättningar för en stark utveckling och långsiktigt hållbar kulturdriven tillväxt och kreativt företagande i Huddinge. Därför ska Huddinge kommun bereda möjligheter för professionella kulturskapare, kulturorganisationer och företag att utveckla verksamhet i Huddinge. Under de närmsta åren kommer fokus framförallt vara på Flemingsberg för att i samverkan med näringsliv, akademierna, konstnärliga yrkesutbildningar och Region Stockholm möjliggöra för fler yrkesverksamma kulturskapare att verka i stadskärnan.

Förbättrat företagsklimat

Kommunen har ett antal besöksmål som är attraktiva men det finns potential att utveckla dessa platser till något mer än det utbud som finns idag. Sundby är en plats där kultur- och fritidsnämnden tillsammans med kommunstyrelsen, klimat- och stadsmiljönämnden och Huddinge samhällsfastigheter (HUSF) arbetar för att skapa tydligare inramning och därmed också fler arbetsplatser.

Enligt skriften *Besöksnäringen lyfter* från Arena för tillväxt har besöksnäringen kunnat bidra med 37 000 nya jobb sedan år 2000 i Sverige, när sysselsättningen inom många traditionella basnäringar har minskat. Många av dessa jobb inom besöksnäringen är en ingång till arbetsmarknaden för unga och utrikes födda. Kommuner och regioner kan ta tillvara på potentialen hos besöksnäringen för att öka den lokala attraktionskraften och bidra till en positiv lokal och regional utveckling. Besöksmarknadsföring är ett led i arbetet med att förstärka varumärket Huddinge samt lokala företag kopplade till besöksnäringen i kommunen.

God omsorg för individen

Fler upplever god hälsa

Samverkan med barn och unga i fokus

För att alla barn och unga ska växa upp med jämlika förutsättningar, krävs förvaltningsövergripande och långsiktiga insatser. Kommunens verksamheter ska analysera resultat utifrån kön-, ålder-, barn- och områdesperspektiv.

En av de största riskerna nämnden har identifierat är att en låg andel av Huddinges mellanstadiebarn i åldrarna 10–12 år är inskrivna i den kommunala avgiftsbelagda fritidsverksamheten. Särskilt påtagligt är detta i socioekonomiskt utsatta områden där även föreningsaktiviteten är låg. I dessa områden saknar därför många barn organiserade och meningsfulla aktiviteter och platser att vara på efter skoldagens slut, eftersom kommunens öppna kostnadsfria verksamhet för ungdomar vänder sig till ungdomar från 13 år på kvällstid. Detta behöver kommunen bevaka och ansvaret och uppdraget gällande målgruppen måste förtydligas. För de stora barngrupper som är exkluderade från den reguljära inskrivna fritidsverksamheten för barn 10–12 år finns det en stor risk att de växer upp med en upplevelse av utanförskap

eller rekryteras till kriminell verksamhet. Andra kommuner har funnit lösningar på öppna fritidsverksamheter för denna målgrupp, vilket på kort sikt skulle vara ekonomiskt gynnsamt för kommunen och samhället i stort. Då avses kostnader kopplade till kriminalitet, vård för missbruk, polisinsatser, sociala insatser och eventuell slutenvård. Det finns stora behov i denna åldersgrupp, vilket är ett ansvar för hela kommunen.

Barnkonventionen

Den 13 juni fattade Riksdagen beslut om att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. Under 2019 behöver kommunen klargöra på vilket sätt det påverkar kommunen för att eventuellt göra förändringar 2020. För kultur- och fritidsnämndens verksamheter finns det ett behov av utbildning i Barnkonventionen, tolkning och praktik, för alla medarbetare som möter barn och unga.

Barnperspektivet behöver vara tydligt i alla underlag för beslut, vilket innebär att exempelvis strukturen för ärenden kan behöva modifieras för att inbegripa ett tydligt barnperspektiv. Nämnden behöver ta del av kommunen redan skapade strukturer för barnrättsfrågor.

Folkhälsa

Skillnaderna i hälsa mellan olika grupper av människor växer i samhället. Huddinge kommun behöver gemensamt bredda, fördjupa och systematisera folkhälsoarbetet så att det svarar upp mot folkhälsopolitikens åtta sektorsövergripande nationella målområden. Kultur- och fritidsnämndens folkhälsoplan spänner över åren 2017–2019 och är inriktad på fysisk aktivitet. Men de relevanta välfärdskomponenterna är fler än så, till exempel: stöd för hälsosamma levnadsvanor, sociala relationer, trygghet och säkerhet, tillgång till meningsfull sysselsättning, tillgång till rekreation och kultur, delaktighet/inflytande, närservice och omgivande miljö och framtidstro, mål och mening. Ett folkhälsoarbete som arbetar med hela denna målbild kräver kommungemensamma insatser där kultur- och fritidsnämnden har unika möjligheter att arbeta generationsöverskridande med hela människan, genom hela livet.

Publikutveckling

Det har visat sig att vissa grupper inte tar del av kultur- och fritidsutbudet i lika hög grad som andra. Frågan om publikutveckling berör nämndens samtliga verksamheter. Flickor i socioekonomiskt utsatta områden deltar exempelvis i lägre grad än andra i fritidsaktiviteter och skattar även sin hälsa lågt (undersökningen Ung livsstil, 2015). För att nå upp till de sociala och ekonomiska hållbarhetsmålen ställer det krav på verksamheterna att arbeta långsiktigt med publikutveckling, behovsanalyser

och omställningar i utbud. Delaktighet behöver nämnden arbeta med ur såväl ett fysiskt som mentalt tillgänglighetsperspektiv. Det innebär att verksamhetsutveckling måste utgå från närhetsprincipen och fysiska anpassningar men även från tillgängliggörandet av verksamhetens innehåll.

För att individen ska kunna vara delaktig måste verksamheten vara tillgänglig och därför erbjuda en plats att känna sig bekväm på, ett innehåll som berör och igenkänning. En viktig del i ett publikutvecklingsarbete är att nå, involvera och engagera personer i behov av extra stöd. Barn och unga med funktionsnedsättning deltar i mindre utsträckning i kultur- och idrottsaktiviteter och konsekvenserna blir en mer stillasittande fritid och en försämrad hälsa. Det finns ett stort behov av social samvaro och ett varierat utbud av fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning. Därför är det viktigt att öka det sociala deltagandet och fånga upp personer som annars riskerar att isoleras. För att alla invånare ska ha samma möjlighet att ta del av det kommunala utbudet ska nämnden utreda möjligheterna att erbjuda en länk mellan hemmet och aktiviteten.

Idrottspolitiskt program

Under år 2020 ska en utvärdering ske av nuvarande Idrottspolitiskt program 2013–2020. En del av utvärderingen är att genomföra undersökningen Ung Livsstil på nytt, för att se om programmet har haft effekt. Ett nytt Idrottspolitiskt program kommer därefter att tas fram i bred förankring inom kommunen med föreningsliv och civilsamhället.

Ekosystem i balans

Miljöprogram 2017–2021

Det strategiska miljöarbetet i kommunen ska utgå från kommunens miljöprogram 2017–2021. Arbetet med att förnya programmet inleds år 2020. Samtliga nämnder behöver ha en struktur för prioritering och ansvar utifrån miljöprogrammets olika målområden. Många mål genererar åtgärder som respektive nämnd råder över. Resurser kommer dock att behöva tillsättas eller omfördelas

för att uppnå den ambitionsnivå som återfinns i miljöprogrammet inom respektive nämnd.

Ett framgångsrikt internt miljöarbete är viktigt för att nå målen. Samtidigt behövs en effektiv samverkan med andra aktörer, exempelvis de kommunala bolagen.

Nämnden följer till exempel arbetet i upphandlingsgruppen för konstgräs som Sveriges Kommuner och Landsting driver för att minska utsläpp av mikroplaster i naturen.

Systematisk kvalitetsutveckling

Systematiskt planera, följa upp och förbättra

Tydliggörande av nämndens kärnuppdrag

Det är särskilt prioriterat att kommunens verksamheter ska genomlysas i syfte att åstadkomma en mer kostnadseffektiv verksamhet med fortsatt hög kvalitet.

Huddinge kommun växer, vilket ställer krav på anläggningar för sport, fritid och kultur. För att skapa goda förutsättningar och ha en hållbar ekonomi över tid behöver nämnden genomlysas samtliga kostnader, göra kostnadsjämförelser och omprioritera för att klara av uppdraget med fokus på kärnverksamhet. Under 2019 kommer nämnden att genomföra en verksamhetsövergripande inventering för att identifiera kultur- och fritidsnämndens kärnuppdrag. Samtidigt som prioriteringar är nödvändiga behöver nämnden fortsätta att satsa på utveckling av verksamheterna för kommande behov.

Jämföra verksamheter med andra kommuner

Som ett led i att utveckla verksamheterna behöver innovativa arbetsmetoder som leder till ökad kvalitet för invånare, företagare samt brukare och samtidigt minskar kostnaderna för kommunen tas till vara och implementeras. Kommunen ska utveckla arbetet att jämföra sig med andra kommuner för att hitta goda exempel på mer effektiva arbetssätt. Under 2019 kommer nämnden att identifiera ett eller flera områden som ska jämföras med två likvärdiga kommuner i länet. Arbetet kommer att pågå under hela planeringsperioden för att alla delar av nämndens verksamhet ska kunna arbetas igenom på ett strukturerat sätt och ge bästa nytta.

God användning av digitaliseringens möjligheter

Digitalisering

Nya tekniker ger unika möjligheter till verksamhetsutveckling. En strävan i arbetet är att göra invånaren/kunden till en aktiv part i processarbetet samtidigt som processerna i verksamheterna optimeras. Det är denna kombination som kan ge invånarna ökad service och ökad tillgänglighet till kommunen samtidigt som kommunens verksamhet kan effektiviseras. Digitalisering som bidrar till

kostnadseffektivitet och som underlättar för medarbetarna att fokusera på kärnuppdraget ska prioriteras. Kommunen ska samarbeta med andra aktörer som bidrar till kostnadskvalitet och kvalitetsutveckling.

Respektive nämnd kommer att aktivt delta i kommunens digitaliseringsråd och upprätta egna forum och arbetsformer för öka takten i digitaliseringen. En viktig del i arbetet är omvärldsspaning där goda idéer och initiativ från andra kommuner ska tas tillvara samt aktivt deltagande i de kommunövergripande samarbetsforum som nu etableras i landet. Digitala initiativ som bidrar till kostnadseffektivitet kommer att prioriteras och nämndens e-tjänster kommer att ses över ur ett användar- och kundperspektiv. Det ska vara lätt att använda Huddinge kommuns digitala tjänster. Alla godkända digitaliseringsinitiativ kommer att rapporteras via digitaliseringsrådet och sammanställas i lättillgänglig form för politiker och invånare och andra intressentgrupper.

En förutsättning för att nämnden ska kunna driva ett mer aktivt digitaliseringsarbete är att den digitala kompetensen höjs bland förvaltningens medarbetare. Det kommer dock att kräva både ekonomiska och personella resurser. Samtidigt måste kommunen i stort fundera över hur digitaliseringstakten kan höjas för att de tjänster som erbjuds har en god tillgänglighet och bidrar till god användarupplevelse.

Digitaliserat kulturarv

Huddinge har ett rikt kulturarv och ett stort antal konstnärliga utsmyckningar som behöver tillgängliggöras för våra invånare. Kommunens kulturpolitiska program (2018–2023) slår fast att Huddinges kulturarv ska göras tillgängligt för alla Huddingebor och att kommunen ska skapa förutsättningar för invånare att vara delaktiga i berättelsen om och förmedlandet av Huddinges historia.

Fullmäktigeuppdraget att genom digitalisering tillgängliggöra kommunens kulturarv och den befintliga offentliga konsten kommer under året initieras med en applikationslösning i samverkan med Stockholms läns museum. Delaktighetsaspekten är en central del av uppdraget varför det är viktigt att den digitala lösningen görs interaktiv med Huddinges invånare. Uppdraget är förvaltnings- och organisationsövergripande och kommer även att beröra kommunstyrelsen, klimat- och stadsmiljönämnden ur ett kulturarvsperspektiv samt HUSF och Huga bostäder AB vilka till stor del äger den offentliga konsten i kommunen.

Attraktiv arbetsgivare

Aktivt medarbetarskap och ledarskap

Att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare både inom Huddinge kommun och hos potentiella nya medarbetare kommer att vara centralt för kultur- och fritidsförvaltningen. Det innebär att aktivt arbeta med alla delarna i den sammantagna personalprocessen: attrahera, rekrytera, introducera, utveckla, belöna och behålla. Varje del i processen är lika viktig. För att förvaltningen skall kunna nå ut till presumtiva medarbetare krävs att man använder sig av olika digitala plattformar, webbplatser, rekryteringsforum, och andra medier för att synas och attrahera. Genom att utse ambassadörer eller sprida goda förebilder bland våra medarbetare kan förvaltningen väcka intresse och visa stolthet för vårt viktiga uppdrag som samhällsbyggare.

Det måste finnas ett lättillgängligt användarvänligt rekryteringsverktyg för att underlätta att söka lediga tjänster inom kommunen.

För att behålla och utveckla medarbetare behöver förvaltningen fortsätta att delta i det kommunövergripande chefsutvecklingsprogrammet för att säkerställa att vi har ledare som skapar ett kreativt arbetsklimat, förmedlar känslan av sammanhang och främjar hälsa och arbetsglädje, det vill säga en närvarande och tydlig chef. Det fortsatta arbetet med planerings- och uppföljningssamtal mellan chef och medarbetare ska skapa en tydlighet mellan mål, uppfyllda mål och löneutveckling. Lönesättningsmodellen behöver fortsätta att utvecklas och implementeras för att stärka den lokala lönebildningen.

Förvaltningen har inga stora bristyrkesgrupper, men har uppmärksammat svårigheter att rekrytera vissa kompetenser som verksamheten efterfrågar. Förvaltningen måste vara öppen för att samarbeta med utbildningsanordnare och att på egen hand kompetensutveckla personal för att möta de utbildningskrav som verksamheterna har.

Fokus på det systematiska arbetsmiljöarbetet är nödvändig för att främja en god arbetsmiljö och möjliggöra för medarbetarna att arbeta ett helt yrkesliv, men även för att kunna förlänga arbetslivet som seniorer, mentorer och vikarier. Resultatet från den årliga medarbetarenkäten ska även fortsättningsvis användas för att förbättra den upplevda psykosociala arbetsmiljön hos medarbetarna.

Det är fortsatt viktigt att alla chefer är certifierade i arbetsmiljö och att de kontinuerligt erbjuder kompetensutveckling och stöd inom arbetsmiljöområdet. Ett aktivt hälsoförebyggande arbete med tidiga insatser och aktiva rehabiliteringsinsatser för de som är sjukskrivna är fortsatt viktigt för att kunna behålla medarbetarna och minska sjukfrånvaron.

Det är viktigt att regelbundet ha uppföljning av arbetsmiljöarbetet och sjukfrånvarons utveckling till ledningen för att tidigt kunna uppmärksamma behov av insatser.

Sund ekonomi

Drift

I planeringsförutsättningar inför Mål och budget finns förslag på generella uppräknings för löne-, hyres- och prisökningar. I ekonomiplanen för perioden 2020 till 2022 har ramen räknats upp med 0 procent för 2020, 1 procent 2021 och 1,6 procent 2022. Totalt för perioden motsvarar det en ökning med 6,2 mnkr.

Volymförändringar beräknas med befolkningsprognoser och verksamhetsstatistik som grund. Volymberäkningarna kommer att uppdateras med ny befolkningsprognos i april 2019. Kultur- och fritidsnämndens budget, exklusive lokaler, har räknats upp med en volymökning motsvarande 80

procent av befolkningsökningen för respektive år. Totalt för perioden 2020–2022 motsvarar det en ökning med 6 mnkr. Utrymme för tillkommande lokaler ingår i ramen för reserverade medel.

Konsekvenser och utmaningar

I planeringsförutsättningarna för 2020 kompenseras nämnden med 1,7 mnkr för volymökning men ej för löne-, hyres- och prisökningar. Uppräkningsen år 2019 uppgick till 4,3 mnkr jämfört med 0 mnkr år 2020. Vidare har staten aviserat minskade eller uteblivna statliga anslag inom

Kultur- och fritidsområdet. Dessutom uppgår tidigare beräknade taxeökningar inte till 2,7 mnkr utan till 2 mnkr. Sammantaget med minskad uppräknings, saknade statliga anslag och lägre intäkter finns behov av omprioriteringar för att klara kärnuppdraget samtidigt som efterfrågan på kultur- och fritidsaktiviteter ökar ifrån kommuninvånarna. Nämnden har dessutom för avsikt att se över verksamheterna i lokalerna och med nödvändiga förändringar optimera lokalutnyttjandet.

Uppräkningen täcker inte löne- och prisökningar för basuppdraget, ambitionsökningar och särskilda utvecklingsinsatser. De uppskattade kostnaderna för löneökningar ligger på 2,1 mnkr.

Nämnden har beskrivit ett antal utmaningar för kommande år. Folkbibliotekens samhällsuppdrag har utökats och fortsätter att utökas. Arbetet med det nya långsiktiga kulturpolitiska programmet fortsätter. Efterfrågan ökar på nämndens verksamheter utifrån befolkningstillväxt och tillväxten ökar stort i nämndens särskilt prioriterade grupp barn och unga, bl a ökar efterfrågan på kulturskolans undervisning. Kommunen har höga tillväxtplaner och där tillkommer en rad utredningsuppdrag för förvaltningen. Vidare ökar behovet av aktivitetsbidrag då fler barn och unga idrottar. Under år 2018 ökade antalet med 1 800 barn och unga. Hur utmaningarna ska genomföras är i dagsläget oklart.

Nämnden har ett antal väntade kostnadsökningar, bland annat hyresökningar för utökning av Skogås bibliotek och ombyggnad av stallen Gladö och Gömmargården, övertagande av drift för Segeltorpshallen från Segeltorps IF, treårsavtal med Botkyrka angående nyttjande av kricketanläggning samt nytt avtal för rundbana på Drevviken då befintligt avtal är uppsagt för omförhandling. Stockholms Stad har aviserat att nytt avtal kommer bli dyrare. De väntade kostnadsökningarna ligger på 1,5 mnkr.

När det gäller tillkommande anläggningar ligger följande objekt beskrivna i Plan för Samhällsbyggnad och Lokalförsörjning i Huddinge:

- En ny fullstor idrottshall i anslutning till Utsäljeskolan planeras att stå klar till halvårsskiftet 2021. Hyreskostnaden är upptagen till 4,1 mnkr per år.
- Ny konstgräsplan i Skogås med projektstart under 2020. Hyreskostnaden som kommer belasta nämnden beror på investeringens storlek.

Nämnden beskrev 2018 en rad osäkerhetsfaktorer, där några kvarstår:

-Tillsammans med Hüge och HUSF pågår ett arbete med att ta fram ett förslag till gränsdragning och samordning avseende drift av utemiljöer. Förvaltningen förutsätter att nämnden till fullo kompenseras för eventuella tillkommande kostnader.

- Hüge Fastigheter AB delades under 2017 och de flesta av nämndens anläggningar och lokaler ägs nu av HUSF. Det finns en pågående utredning om en eventuell verksamhetsövergång av en utförarenhet, personal ansvarig för drift av idrottsplatser, från HUSF till kultur- och fritidsförvaltningen. Förvaltningen förutsätter att nämnden till fullo kompenseras för den tillkommande enhetens kostnader.

Osäkerhet kring befolkningstillväxt, skatteintäkter och kostnadsutveckling gör att nämnden alltid måste hålla beredskap för att möta avvikelser både avseende intäkter som kostnader. Hur dessa avvikelser kan komma att påverka kvaliteten och/eller utbud kan inte bedömas i dagsläget.

Nämnden har under flera år erhållit ettåriga nettoanslag för Fleminghallen. Nämnden har under åren arbetat med att förbättra driftekonomin i hallen. Kostnaderna för hallen är beräknade till 12,6 mnkr. Ung zon, biblioteket i Flemingsberg samt Panncentralen flyttar in Fleminghallen. Hyran för de befintliga lokalerna uppgår till 2 mnkr vilket gör att nettokostnader för Fleminghallen blir 10,6 mnkr. Nämnden föreslår därför att nettokostnader under år 2020 och för kommande år överförs till nämndens ordinarie ram om 10,6 mnkr samt tillkommande indexuppräknings.

Investeringar

I planeringsförutsättningarna finns ingen uppdaterad investeringsplan beräknad och redovisad. Nämnden uppmanas redovisa sina behov. De flesta anläggningar som nämnden nyttjar hyrs av Huddinge Samhällsfastigheter med fullserviceavtal. De investeringar som tas upp i bilagan *Investeringar 2020-2024* är reinvesteringar i maskiner, utrustning och inventarier i nämndens verksamhetslokaler. Även utbyte av datorer och IT-utrustning samt arbetsmiljöåtgärder för kommande år är upptagen i planen.

I enlighet med kommunens regler är inventarier en investering som har en ekonomisk livslängd på minst tre år och en total kostnad på minst ett prisbasbelopp exklusive moms.

Lokaler

Nämnderna ansvarar för att upprätthålla och underhålla en lokalbehovsplan för sina verksamheter. Nämnderna ska även yttra sig över kommunala eller fristående utförare i Huddinge kommuns framtida verksamheter. Lokalbehovsplanen beslutas årligen av nämnden. Dessa behovsplaner ligger sedan till grund för kommunens gemensamma ”Plan för samhällsbyggnad och lokalförsörjning i Huddinge 2019-2021 med utblick till 2032”. I kommunens gemensamma plan sammanställs och prioriteras lokalinvesteringarna samt avgörs vad som ska byggas i egen regi av kommunens bolag HUSF och utförare av verksamheten.

I takt med att fler bostäder byggs och förtätning sker i framförallt kollektivtrafikhärlägen kompliceras bilden av hur behoven kan mötas. Goda ytor för att möta identifierade behov återfinns normalt inte i kollektivtrafikhärlägen vilket också påverkar nyttjandegrad, resvägar och transporter.

I den tidiga planeringen bör det generellt alltid planeras för en fullstor idrottshall med tillhörande 11-spels konstgräsplan vid uppförande av större skolor F-9. En närmare analys får sedan göras för varje projekt beroende på tillgång och behov i respektive område.

Kultur- och fritidsnämnden vill särskilt lyfta fram uppdraget att öka samutnyttjandet av lokaler och vikten av detta i anslutning till att nya skolor uppförs. Där har kultur- och fritidsnämnden ett behov av god samverkan och väl använda lokaler för effektivast möjliga samutnyttjande. Nämnden menar att väl samutnyttjade lokaler kan användas för att stärka föreningsliv, studieförbund, civilsamhället samt tillgodose kommunens egna behov av möteslokaler kvällstid.

Befolkningsutvecklingen i kommunen under kommande år blir avgörande för hur lokalbehoven kommer att se ut och följaktligen hur investeringsbehoven utvecklas.

Bostadsmarknaden bedöms ha saktat in och omsättningen på framförallt nya bostäder har minskat under det senaste året vilket kan medföra att existerande befolkningsprognoser måste revideras. Detta kan i sin tur medföra förändrade krav på kommunal service i kommunen som helhet.

Utgångspunkten för framtida lokalbehov är att antalet aktiva i verksamheter som på olika sätt stöttas av kultur- och fritidsnämnden ökar när befolkningen ökar. Den faktiska ökningen av antalet aktiva i föreningslivet är dock svårbedömd då antalet inte nödvändigtvis följer befolkningsutvecklingen. Trycket på nämndens verksamheter bedöms ändå öka över tid. Detta gäller inte bara fysiska anläggningar utan också tillgången till öppna kulturella och sociala mötesplatser samt till grönområden

för rekreation vilket är en förutsättning för en meningsfull fritid och en viktig del i folkhälsoarbetet. I samhällsbyggnadsprocessen är det viktigt att tänka in folkhälsoaspekterna.

Nämnden hänvisar i huvudsak till antaget dokument ”Kultur- och fritidsnämndens lokalbehov 2019–2021 med utblick till 2032” och redovisar här uppdateringar av behov av investeringar och reinvesteringar.

Projekt i genomförandefas under 2020:

- Spår med belysning i Trångsund 4 mnkr.
- Rådsparken, reinvestering arbetsmiljöåtgärder 0,4 mnkr.
- Nytt stall för 38 hästar byggs i Sundby 40 mnkr.
- Inventarier Glömsta idrottshall 1,5 mnkr.
- Enligt föreläggande från natur- och byggnadsförvaltningen kommer gödselhanteringen vid Gömmargårdens ridanläggning att byggas om för en kostnad om 1 mnkr.
- Konstgräsplan i Skogås eller Trångsund. Plats utreds tillsammans med samhällsbyggnadsavdelningen. Förvaltningen har ansökt om bidrag från Boverket för halva investeringskostnaden. Ska vara färdigställd senast den 31 augusti 2020.

Projekt i planeringsfas under 2020:

- Fortsatt utredning kring ny simhall i samarbete med övriga kommunen och HUSF.
- Behov finns att utreda nya lokaler för biblioteket i Trångsund samt fritidsgården Rockville.
- Aspen åk 7-9, stor skola med vid nuvarande tekniska nämndhuset, planeras för att inrymma kulturskola med cirka 1 500 kvadratmeter. På skolgården kommer en 11-spelsplan att byggas och en fullstor idrottshall med extra ytor som kommer att anpassas efter gymnastik. Detaljplanen beräknas vinna laga kraft kvartal 4, 2021. Kultur- och fritidsnämnden eftersträvar god samverkan och väl använda lokaler för effektivast möjliga samutnyttjande.
- Utsäljeskolan F-9 ska byggas med planerad byggstart 2021. Förvaltningen deltar i processen. Fullstor idrottshall och en 7-spelsplan. En mötesplats för unga planeras också. Med en utbyggnad utökas Utsäljeskolan kapacitet från dagens cirka 600 elever till cirka 940 elever.

Kultur- och fritidsnämnden eftersträvar god samverkan och väl använda lokaler för effektivast möjliga samutnyttjande.

- Behovet av ytterligare omklädningsrum i Stortorps ishall har uppmärksammats då de befintliga omklädningsrummen är små och inte räcker till när flera lag tränar.
- Solfagraskolan behöver byggas ut på grund av ökat elevantal och behöver då kompletteras med en 7-spelsplan och en ny fullstor idrottshall. Ytorna för detta är idag på Björkängshallens parkering. Kultur- och fritidsnämnden eftersträvar god samverkan och väl använda lokaler för effektivast möjliga samutnyttjande.
- Utredningen av Sundby 2020. HUSF har ett uppdrag att utreda framtiden för Sundby, såväl vad gäller naturturism som att lyfta området generellt som besöksmål.
- Planering kring en ny Vårbackaskola med idrottshall pågår och förvaltningen deltar i processen.
- Planerna för exploatering av Gambrinus, Spendrups gamla bryggeritomt, pågår och i den planeringen ingår en skola med tillhörande idrottshall.
- Som del av ett politiskt uppdrag kommer en gränsdragningsutredning mellan kultur- och fritidsnämnden och HUSF att genomföras.

Justerade bedömningar av behov av investeringar och reinvesteringar

- Konstgräs anläggs på Snättringeskolans bollplan. Stockholms idrottsförbund kan lämna bidrag till anläggningen förutsatt att en förening ansöker om bidraget. Stockholm Vatten och Avfall planerar åtgärder som kommer att senarelägga anläggningen av konstgräsplan.
- Tekniska och estetiska åtgärder i simhallarna i Vårby, Skogås och Huddingeallen genomförs av HUSF. De tekniska åtgärderna är underhåll och belastar HUSF, de estetiska åtgärderna genomförs av HUSF och kommer att belasta nämndens hyreskostnader.